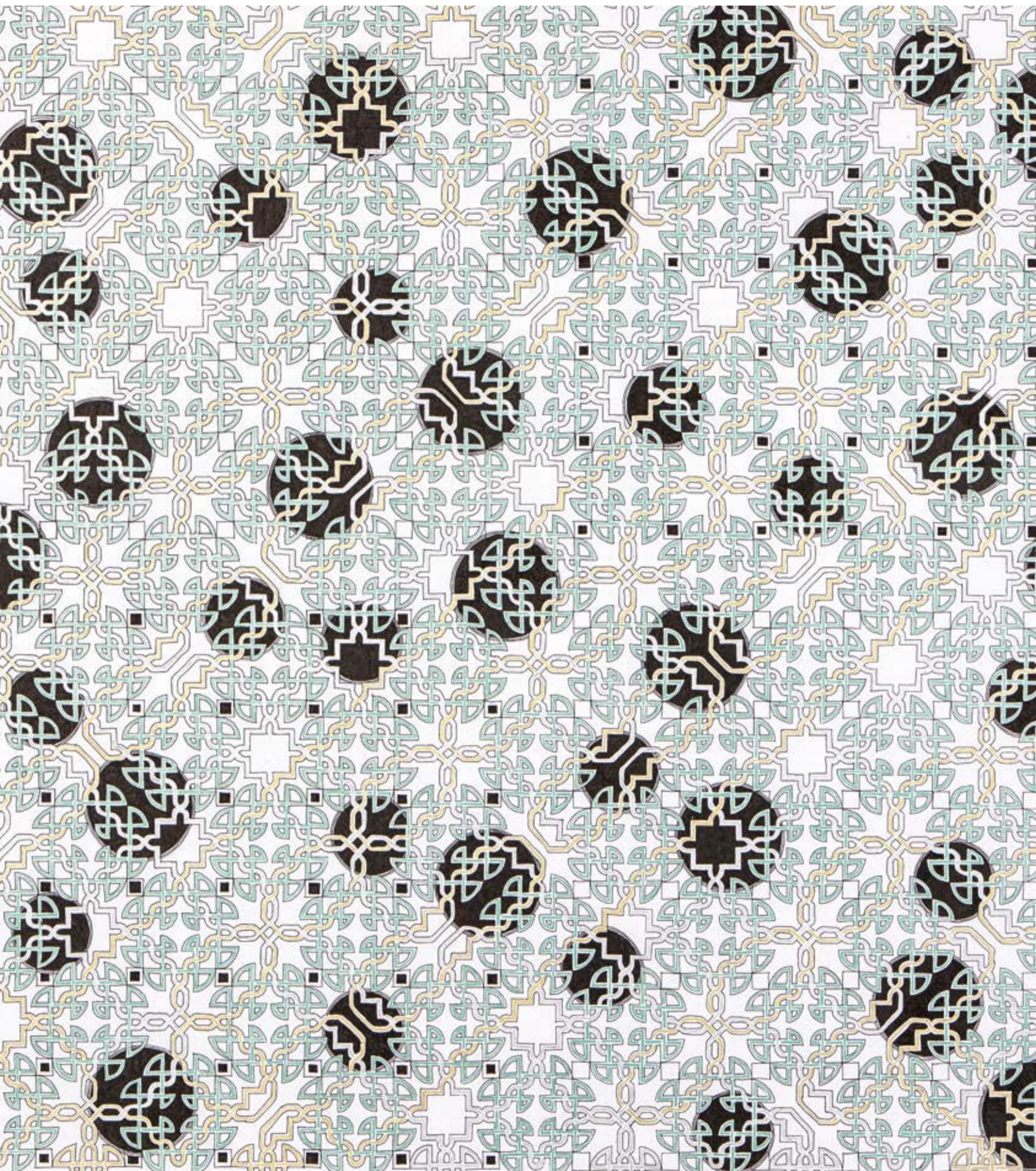

Ornamentalne strukture / Goran Kujundžić

13. 4. – 15. 5. 2023.

Otvorenje:
13. 4. 2023. u 19 sati

FRANJEVAČKI
MUZEJ I GALERIJA
ŠIROKI BRIJEG

Nakladnik: Franjevački muzej i galerija Široki Brijeg; **Za nakladnika:** fra Ivan Marić; **Predgovor:** Marko Sošić; **Oblikovanje i priprema kataloga:** Ana Naletilić; **Tisak:** SUTON, Široki Brijeg; **Godina:** 2023.; **Naklada:** 150 primjeraka

franjevacka.galerija@gmail.com | <https://fmg-sb.com/> | <https://www.facebook.com/FGSB1990> | <https://www.instagram.com/franjevacnimuzejigalerijasb/>

UMJETNIČKA GALERIJA
BOSNE I HERCEGOVINE

31. 8. – 14. 9. 2023.

„Pars pro toto“

Goran Kujundžić je autor koji kao motiv u svojem radu koristi ornament – oblik koji je vremenom prošao putovanje od unkatnog prema općem, pa natrag; pročišćen, krajnje pojednostavljen, gotovo apstrahiran i stiliziran. Ornament – odnosno uzorak (modul) koji je njegov najmanji nerazdjeljivi dio, svima nam je usađen u podsvijest kao popratni i ukrasni element neke bitnije cjeline, pa ga funkcionalnost moderne prezire i izbacuje iz svoga područja djelovanja. Ovakav veto prema ornamentu u umjetnosti trajao je gotovo stotinu godina, pa je i sam autorov odabir ornamenta kao motiva poprilično hrabar čin. A oni koji balansiraju na samom rubu litice ili će pasti u provaliju eklektičnih ponavljanja ili se uzdižu na nove razine.

U ranijim radovima, Kujundžić koristi samo monokromne (crne) crte i plohe, a boju koristi rijetko i to samo kao pratnju ovoj monokromnoj igri. Pripisemo li crtu mentalnoj, a boju emotivnoj sferi, odnedavno je njegov rad obogaćen i ovom dimenzijom. Boja ipak ne preuzima primat, već samo podržava priču kombinatorike i uzorku daje veću mogućnost izražavanja svojeg bitka. Besprijekorna tehnika crtanja, discipliniranost i vrlo sporo nastajanje rada te prividna lišenost „autorskog rukopisa“, preduvjet su da se bavimo ornamentom u ovakvom kontekstu. Kujundžić vrsno vlada svim ovim zakonitostima, stoga i jest njegov rad specifičan i originalan.

Usporedimo li rad autora s njemu u potpunosti oprečnim radom Jacksona Pollocka, hrabro možemo dovesti u vezu i sličan princip funkcioniranja Kujundžićevih ornamentalnih modula i Pollockovih mrlja boje. U oba slučaja se gradbeni elementi mogu širiti i rasti u svim dimenzijama plohe: oni se nadovezuju, svaki prema svojem principu; matematički egzaktno ili organski slobodno. Oni mogu ići do beskraja, no ipak su ograničeni formatom po kojem se prostiru. Kujundžić ovaj princip ne ostavlja slučajnosti, nego zadire u bezdan kombinatorike i varijacije i pri tome crpi sve mogućnosti i sva lica osnovnog/početnog oblika.

Uzorak funkcionira sam po sebi kao samostalan oblik. On kao da nema svijest o sebi, jer nije u jukstapoziciji s „nečim“ drugim. Tek kada krene njegova potraga za svim svojim

mogućnostima, pri čemu se on nikada ne ponavlja, on zauzima svoje određeno mjesto.

Vrijednost Kujundžićevog rada možemo sagledati kroz nekoliko slojeva. Onaj prvi, zvanični, a na kojemu je i doktorirao, osim likovne ima i etnološku vrijednost, jer su mu kao polazišna točka poslužili ornamentalni motivi narodnih nošnji Muzeja Slavonije. Svaka nošnja, pa i one iz susjednih mjesta odakle potječu, imaju svoj specifikum kojim se predstavljaju i prema kojem se razlikuju od one druge nošnje. „Ukras“ na nošnji Kujundžić prepoznaje kao vizualni umjetnik i njegove značajke preuzima za svoje istraživanje. Time autor pridonosi i mogućem nastavku razvoja pojedinog tradicionalnog uzorka, poštujući dobro propitane zakonitosti kako pojedini uzorak nastaje i kako se povezuje. On ove principe primjenjuje u svojem radu, ali ne kao potrebu da nadogradi tradicijski element, već ga s poštovanjem prevodi u suvremeni vizualni jezik i izričaj.

Time dolazimo i do drugoga, puno važnijeg sloja Kujundžićevog rada. Ornament, izdvojen i interpretiran kao samostalni oblik, počinje pripadati umjetničkom polju. Kako je sada lišen semantičke dimenzije u koju autor nikada i nije ulazio, a time i vezanosti za primijenjenu umjetnost uporabnoga predmeta, ornament se izdiže iz svoje negativno pripisane dekorativne aure. I najpragmatičnije Loosove interpretacije ornamenta kao zločina, u Kujundžićevom radu ne nalaze više mjesta, jer postaju samostalni oblik i djelo oslobođeno bilo kakve funkcionalnosti. Pa i krajnja apstrahiranost oblika, koji su načinjeni samo od jednostavnih, hladnih geometrijskih likova, oslobađa nas bilo kakvog nametanja asocijacija i paleidolijskih referenci. Oblici koje bismo i mogli prepoznati na Kujundžićevom radu, poput cvijeta, križa, strjelice ili rozete, neprestalnim ponavljanjem u brojnim varijacijama gube svoju figurativnu snagu, postaju znak, neutralan oblik, koji samo tako može biti spreman za jedan specifični intelektualni hedonizam.

Kujundžićevi radovi nas privlače da ih analiziramo, uspoređujemo svaki pojedini element (modul) i pronađemo razinu različitosti od onog prethodnog. Djeluju nam privlačno i kao cjelina i kao segment, a našim iščitavanjem sudjelujemo u prepoznavanju strukture cjeline. Oni stvaraju sinergični zvuk, svaki u svom tonalitetu i jačini – iako nemaju pravac čitanja, djeluju simultano i odjednom, poput vrlo složenoga akorda, Ligetijeve mikrosimfonije, ostvarene atmosfere. Ponekad

se temeljni oblik ornamenta replicira na cjelinu, a katkad sasvim suprotno - tvori jedan sasvim drugi oblik i sasvim drukčije stanje. U svakom slučaju, osnovni oblik je poput sjemena, u kojem je sadržana informacija za potencijalni razvoj cjeline, pa se na autorov rad može gledati i kao na zapis genetičkoga koda jednog likovnog bića, čije se granice – ako uopće i postoje - tek otkrivaju.

Marko Šošić

Biografija:

Rođen je 1976. godine u Subotici, Republika Srbija. Doktorirao je 2014. na poslijediplomskom doktorskom studiju slikarstva na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. 2003. je diplomirao grafiku na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. Miroslava Šuteja. Od 2008. je zaposlen na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Trenutačno je u zvanju izvanrednog profesora. Do sada je imao 16 samostalnih izložbi i preko 50 skupnih izložbi. Dobitnik je nagrade Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu za izuzetan uspjeh tijekom studija i diplomskog rada te prve nagrade na Pasijskoj baštini u Zagrebu na temu Moj doživljaj muke. U sklopu CEEPUS-ove razmjene studenata, boravio je na Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (Moholy-Nagy University of Art and Design) u Budimpešti, Mađarska.

dr. art. Goran Kujundžić, akademski slikar-grafičar

Osječka 54
31326 Darda, Hrvatska
+385 981692073
goran32@gmail.com
<https://goran-kujundzic.com>

